

Oponentský posudek na bakalářskou práci *Motivy Nietzscheho filosofie v díle Marilyn Manson*

Jedná se o nedotaženou práci. Záměr je sám o sobě skvělý, práce by nicméně vyžadovala mnohem širší práci s prameny, míněno konkrétně s rozhovory s Marilynem Mansonem, neboť Marilyn Manson je autorem, jehož názory se v průběhu doby měnily a který se v průběhu doby měnil sám (rozuměj: roli „Marilyna Mansona“ přijal za svou druhou přirozenost). Autor lehce pomíjí, že sám „Marilyn Manson“ je teatrální konstrukt: viz například otázka na S. 12: „Je ale vůbec možné, aby umělec stvořil dílo a v něm znázornil sám sebe? Vždyť pokud na to aplikujeme samotná slova Friedricha Nietzscheho, tak pokud by autor byl takovým, jakým je hrdina v jeho výtvoru, tak by přeci neměl zapotřebí ho ztvárňovat. Ve skutečnosti je tomu tak, že právě kdyby tím byl, pak by to rozhodně neznázorňoval, nevymýšlel, nevyjadřoval; Homér by nezbásnil Achillea ani Goethe Fausta, kdyby byl Homér býval Achillem a Goethe Faustem (citace z *Genealogie morálky*).“ Jenže toto je v případě Mansona zavádějící dichotomie: neboť Manson není autorem odděleným od díla, on sám je „dílem.“

Pominu stylistické přehmaty typu „jak to doopravdy Nietzsche zamýšlel (S.7),“ podstatnější je, že autor na jedné straně verifikuje zjištění, které je dostupné na Wikipedii, tj. že „Marilyn Manson tedy nepochybně zná literární tvorbu Friedricha Nietzscheho (S.8)“ a „že Nietzsche opravdu byl jedním z hlavních zdrojů inspirace pro Mansonovu tvorbu v době, kdy s kapelou psal album *Antichrist Superstar* (S.8),“ nicméně v práci se de facto omezuje na paralely, které jsou významově chudé: tj. v písni či rozhovoru se ve zkratce objevuje motiv, který je echem díla Friedricha Nietzscheho a který jeho dílo zároveň redukuje na cele zjednodušený postoj, což sám autor přiznává (to mu přičítám k dobru) na S. 16: „Nemyslím si, že si jméno zvolil na základě četby Friedricha Nietzscheho, spíše zastávám názor, že měl podobný myšlenkový pochod jako německý filosof. Ale třeba právě díky této shodě názorů si později oblíbil Nietzscheho literární tvorbou a nechal se jí inspirovat, tak jak jsem se to snažil dokázat v první kapitole. To, zda tak činí na základě tohoto podnětu je samozřejmě ryze mojí spekulací. Každopádně zde shledáváme první motiv propojující oba dva autory.“ Či na S. 38: „‘Urazili jste cestu od červa k člověku, a leccos ve vás je posud červ.‘ Nemyslím si, že to je důvod, proč Manson zvolil podobu červa, jen je to zajímavá shoda. V této části předmluvy je také člověk přirovnáván k opici. Právě opici využívá také Marilyn Manson v nejznámější skladbě z tohoto alba, a to v již několikrát zmiňované *The Beautiful People*.“

Na S. 15 pro změnu lehce ohýbá Mansonovo tvrzení: „‘Slova Marilyn Manson se mi zdála být příhodným symbolem moderní Ameriky, a jakmile jsem je poprvé napsal na papír, hned jsem věděl, že přesně tímhle se chci stát. Všichni pokrytci v mém životě, ... mi ukázali, že každý má svoji světlu i temnou stránku a že jedna nemůže žít bez druhé.‘ Nejsou to tedy soudy protikladné, nýbrž soudy, které se doplňují. Jinými slovy se Manson domnívá, že vše v sobě má, jak něco dobrého, tak špatného a záleží čistě na úhlu pohledu, na perspektivě, skrze kterou na to nahlížíme.“ Manson ale nehovoří o perspektivě, nýbrž o vzájemné komplexitě a ambivalenci.

Jak jsem již uvedl, záměr práce je skvělý, ale autor by měl během obhajoby pečlivě obhájit, jak je četba Nietzscheho relevantní k recepci *Antichrist Superstar* (a jak je filozoficky relevantní samotné album), jak ji filozoficky obohacuje či mění: neboť (pouhý) závěr, že se album myšlenkami F.N. inspirovuje, ale samo vlastně vyjadřuje jednoduché postoje, je filozoficky slabý.

Hodnotím stupněm 3 = dobře.

Mgr. Ondřej Váša, Ph.D. Horní Poříčí, 11.9.2023